LES ARTS
ÉS SARSUELA

LES ARTS VALÈNCIA

LA VERBENA DE LA PALOMA

Tomás Bretón

PALAU DE LES ARTS REINA SOFÍA

GENERALITAT VALENCIANA

LES ARTS VALÈNCIA

Sala Principal

4 de novembre de 2026 ..... 19.30 h
5 de novembre de 2026 ..... 19.30 h
7 de novembre de 2026 ..... 19.00 h
8 de novembre de 2026 ..... 18.00 h

DURACIÓ (SENSE DESCANS): **1 H 50 MIN**

FOTO PORTADA: © Elena del Real
FOTOS: © Miguel Lorenzo-Mikel Ponce

ADMINISTRACIÓ FUNDADORA

GENERALITAT VALENCIANA

ADMINISTRACIÓ COL·LABORADORA

MINISTERIO DE CULTURA

DIRECCIÓN GENERAL DE ARTES ESCÉNICAS Y MÚSICA

LA VERBENA DE LA PALOMA

Tomás Bretón 1850–1923

Amb el pròleg comicolíric *Adiós, Apolo*

Adiós, Apolo, pròleg comicolíric
Text d'Álvaro Tato
Estrena: 8 de maig de 2024,
Teatro de la Zarzuela, Madrid

La verbena de la Paloma,
sainete lírico en un acte
Llibret de Ricardo de la Vega
Estrena: 17 de febrer de 1894,
Teatro Apolo, Madrid

Edició: Teatro de la Zarzuela

Producció
Teatro de la Zarzuela

Direcció musical
José Miguel Pérez-Sierra

Direcció d'escena i coreografia
Nuria Castejón

Escenografia
Nicolás Boni

Vestuari
Gabriela Salaverri

Il·luminació
Albert Faura

Actor 1/Don Hilarión
Antoni Comas

Fotògraf/Don Sebastián
Emilio Sánchez

Barítón/Julián
Borja Quiza

Tiple 2/Señá Rita
Milagros Martín

Tiple 1/Susana
Carmen Romeu

Tiple 3/Casta
Ana San Martín

Característica/Tia Antonia
Gurutze Beitia

Cantadora
Sara Salado

Director d'escena/ Taverner
Gerardo López

Actor 4/Inspector
Ricardo Reguera

Comparsa 1/Portera/Veïna 1
Lara Chaves

Regidor/Porter/ Veu
Alberto Frías

Apuntador/Guàrdia 1
Adrián Quiñones

Bomber/Guàrdia 2
Ariel Carmona

Actor 3/Sereno
Mitxel Santamarina

Dona de l'Actor 1/Severiana
Ana Goya

Actor 2/Mosso 1
Andro Crespo

Ajudant de director/Mosso 2
Albert Díaz

Ballarina 1/Teresa/Bailaora
Cristina Arias

Ballarina 2/Candelaria/Veïna 2
María Ángeles Fernández

Comparsa 2/Doña Mariquita
Esther Ruiz

Pianista
Cristian Arriaga[++]

Cor de la Generalitat Valenciana
Director: Mario Torresa Mas

Orquestra de la Comunitat Valenciana

Assistent de direcció d'escena i coreografia
Cristina Arias

Mestre repetidor
Jorge Giménez

Ballarins
David Acero, Susana Algora,
Juan Pedro Delgado, Lucía Fernández,
Pablo Gutiérrez, Olivia Juberias, Daniel Morillo,
Luis Romero, Cristian Sandoval

Subtitulació
Anselmo Alonso

++ Centre de Perfeccionament

LES ARTS ÉS MEMBRE DE:

ópera xxi · opera europa · ola ópera latinoamérica · OPERAVISION · AEOS

La verbena de la Paloma

Durant la dècada de 1890 el Teatro Apolo era el punt de reunió del Madrid desenfadat, tranuitador i galant. Era un Madrid encara castís i romàntic... amb tertúlies i veïnat a l'aire lliure, amb revetles d'orgue, ornaments de paper i llums de colors. En este ambient va nàixer *La verbena de la Paloma*, un sainet en el qual la veritable protagonista és la revetla, que batega humanitzada amb les *chulapas* que van a divertir-se i a lluir el mantó

de Manila; el botiguer i l'apotecari clavats en disquisicions sobre l'avançament de les ciències i la innocuïtat de la llimonada purgant; el taverner que en la seua conversa sentencia escoltat pels que no tenen res més a fer; el sereno i el guàrdia «arreglant» la política del país; la inevitable partida de mus, el café cantant que només intuïm però el sabor del qual ens arriba a través de les *soleares bravías* i de les rialles de la concurrència; el castís ball de carrer on el xotis és «*agarrao*» malgrat el rigor de la temperatura. En este estadi sorgix viu, tens i latent el xicotet drama de Julián, l'honrat caixista que aspira a casar-se amb La Susana, una costurera elegant, coqueta i xula que «fa cara» a l'ancià però ric apotecari Don Hilarión, afavorit per les arts de Celestina de la Señá Antonia, tia de La Susana, amb la veu fosca per l'aiguardent i de mala intenció. Com a lenitiu de la tragèdia apareix la Señá Rita, la tavernera padrina de Julián, que s'entesta a tractar-lo com a un xiquet i intenta asserenar els arravatataments del jove recordant-li amb insistència que «*tié madre*». Julián ha reprimit els seus ímpetus fins a la trobada amb la seua nóvia a la revetla. El drama pren força en el diàleg ple de ressentiments del caixista i de les coqueteries de Susana, agafada del braç de l'apotecari. La brega no la para ni el mateix guàrdia... I enmig de tant d'aldarull, la xula brava torna a l'amor de qui la vol bé, mentres roda per terra el barret del vell Tenorio.

De *Historia de la Zarzuela*, Ed: Zacosa, S.A.

LES ARTS
ÉS GRANS VEUS

LES ARTS VALÈNCIA

Franco Fagioli

Farinelli

28 de novembre de 2026 | 19.00 h

PALAU DE LES ARTS REINA SOFÍA

GENERALITAT VALENCIANA

LES ARTS VALÈNCIA

MINISTERIO DE CULTURA

DIRECCIÓN GENERAL DE ARTES ESCÉNICAS Y MÚSICA

Adiós, Apolo

N.° 1. Tomás Bretón
Preludio, de La verbena de la Paloma (fragment)

N.° 2. Tomás Bretón
Final (¡Por ser la Virgen de la Paloma...!), de La verbena de la Paloma (fragment)
TOTS

N.° 3. Tomás Bretón
Final (¡Por ser la Virgen de la Paloma...!), de La verbena de la Paloma (fragment)
TOTS

N.° 4. Jacinto Guerrero
Chotis de la garsón, d'El sobre verde
TIPLE 1, TIPLE 2, TIPLE 3

N.° 5. Federico Chueca, Joaquín Valverde
Vals de Neptuno, d'El año pasado por agua
Vals del Caballero de Gracia, de La Gran Vía
[Amb piano]
ACTOR 1, BARÍTON, TOTS

N.º 6. José Serrano
Tango del cinematógrafo,
de La gente seria
CARACTERÍSTICA, TIPLES, BARÍTON, TOTS

N.º 7. Tomás López Torregrosa, Joaquín Valverde
Polca japonesa, d'El pobre Valbuena
DIRECTOR, TOTS

N.º 8. Federico Chueca, Joaquín Valverde
Polca del fotógrafo, d'El bateo
FOTÒGRAF, TOTS, COR

La verbena de la Paloma

Preludio

N.° 1. Parlante y escena:
El aceite de ricino

N.° 1 A. Canción de Julián:
También la gente del pueblo

N.° 1 B. Seguidillas:
¡Por ser la Virgen de la Paloma...!

N.° 1 B bis. Seguidillas:
¡Por ser la Virgen de la Paloma...!

N.° 2. Coplas de don Hilarión:
Tiene razón don Sebastián

N.° 3. Soleá:
En Chiclana me crié

N.° 4. Nocturno:
¡Buena está la política!

N.° 4 A. Escena de las chulapas y don Hilarión:
¡Oh, qué noche me espera...!

N.° 4 B. Mazurca:
¿Oyes? ¡Qué bonito es esto!

N.° 5. Dúo y escena:
Ya estás frente a la casa

N.° 5 A. Quinteto:
Linda Susana, Casta hechicera

N.° 5 B. Habanera concertante:
¿Dónde vas con mantón de Manila?

Final:
¡Por ser la Virgen de la Paloma...!

El legítim triomf de *La verbena de la Paloma*

ALBERTO GONZÁLEZ LAPUENTE

La sarsuela, lluny de la uniformitat que li atorga la seua simbologia tòpica, és un espai de convivència de formats distints: des de les obres serioses en diversos actes a aquelles lleugeres del *género ínfimo*, de «festa de sarsuela» la naturalesa mitològica de les quals entretenia els monarques espanyols del XVII, a les obres de *género chico*, majoritàriament costumistes, quotidianes en bona part i assequibles per als espectadors que transitaven entre el segle XIX i principis del XX. Des d'una perspectiva reduccionista,

la sarsuela és un lloc comú, un gènere de gèneres, la finalitat del qual és el divertiment. En la sarsuela no hi ha marge per a les disquisicions de naturalesa intel·lectual, per a les referències que excedixen l'àmbit d'allò immediat. Superada la grandiloqüència moral de la sarsuela barroca, l'anècdota, la semblança amb la realitat i l'ocurrència són el terreny on la sarsuela germina amb èxit. En este context, *La verbena de la Paloma* és un objecte artísticament excel·lent, amb capacitat per a convertir allò quotidià en un fet commovedor que igual traspassava l'espectador artesà del 1894 que els activistes de les xarxes socials en el segle XXI actual («-També la gent del poble té el seu cor»).

Tot és obvi des del títol mateix: *La verbena de la Paloma, o El boticario y las chulapas, y Celos mal reprimidos*, nom a tres nivells d'acord amb el gust que el llibretista Ricardo de la Vega tenia pels «títols un poc longitudinals i pintorescos», segons expressió del periodista Ángel de Toledo (*Blanco y Negro*, 23 de maig de 1926). Amb ell es resumixen diversos estats de la qüestió, cadascun més profund. Comença per l'ambient: *La verbena de la Paloma* fa referència a la festa en honor de la patrona popular dels madrilenys, que sense ser la seua santa oficial és objecte de devoció des de finals del XVII, quan uns xiquets varen recollir un llenç amb la representació de la Mare de Déu de la Soledat -la Paloma no és una figura esculpida- en un solar de l'actual barri de La Latina. María Luisa de Parma,

esposa de Carles IV, intèrpret, col·leccionista, mecenes i bona compositora, com s'ha demostrat recentment amb la difusió de les seues simfonies, va ser devota de la imatge juntament amb molts altres veïns que hi acudien davant del reclam de la seua capacitat miraculosa. El 1896 se li va construir un nou temple d'estil neomudèjar per a venerar-la amb més solemnitat, però dos anys abans el sainet de La Vega i de Tomás Bretón ja es preocupava de la revetla que se celebra al voltant del 15 d'agost, en plena canícula («-La calor que fa esta nit sí que és una atrocitat!»).

Al Madrid de la «Paloma», revetla significa festa amb ball al so de l'orgue de maneta, en un espai distès i elegant propi dels barris populars, sens dubte molt diferents als d'atmosfera cosmopolita on té ressò el potent desenvolupament urbanístic que viu la ciutat («-El millor [ball] dels setanta-dos que hi ha al districte. -Setanta-dos balls? -Setanta-dos salons de ball amb tots els avançaments moderns. Ja ho sap vostè.»). Els ravals madrilenys de l'època que superaven els 170 nuclis de població i congregaven una població proletària i emigrant que abastia d'espectadors els teatres. Parelles de nóvios, estudiants, cessants, treballadors, segurament persones en l'atur, immigrants sense ocupació fixa, visitants de la ciutat... formaven el gruix del públic, a més d'una minoria més burgesa que circulava entre el Teatro Real, amb les seues òperes presumptuoses, i l'Apolo, l'escenari on es va estrenar *La verbena*. Hi ha un punt

de fe en el suport que l'empresari Felipe Ducazcal, i després Luis Aruej i Enrique Aguirre, posen en el *género chico*: el format és assequible escènicament, àgil en permetre renovar ràpidament la cartellera, i, com s'ha dit, obert a un públic de qualsevol condició. De l'èxit de l'empresa reten compte els quasi quaranta teatres madrilenys que en els primers anys del XX estrenaven obres del *género chico* abans que ratificaren l'èxit en províncies.

Per a qualsevol espectador de l'època, *La verbena de la Paloma* era un mirall de la realitat o, si es preferix, un balcó des del qual abocar-se a aquells espais d'arrel castissa -La Latina, en este cas- on era fàcil trobar

l'apotecaria, la taverna, el «café de Melilla», amb el seu piano i la *cantaora*, amb els seus municipals i el sereno. Ricardo de la Vega ho conta amb detall i convertix l'espai en un personatge més de l'obra, i Tomás Bretón ho dibuixa musicalment per a construir un *collage* en el qual es barreja allò incidental (o d'ambient), allò diegètic (que pertany al món de la narració) i allò viscut (que servix d'element expressiu dels personatges), en diferents plànols de percepció. En una amalgama coherent de paisatges sonors surten les seguidilles i la *soleá*, el piano i el cant... i un nocturn que aporta a l'escena del segon quadre un plus suggestiu, molt poc habitual en el gènere, més acostumat a la inclemència de músiques que actuen com a marc referencial i no a dimensions sonores que atrapen a través de la impressió. «Que em va eixir redó -recull Ángel de Toledo sobre Bretón- perquè vaig patir un sereno que tenia la mania de comentar-me totes les nits la conducta de l'ajuntament que tenia abandonat el nostre carrer.» Cal insistir en el fet que Bretón aconseguix portar *La verbena de la Paloma* a un estadi en el qual la descripció esdevé atmosfera i color.

També hi ha la realitat que viuen els personatges. *El boticario y las chulapas* és la segona estació del títol de Ricardo de la Vega («-Ha de ser molt vell. -Però molt alegre. Voré si vol alguna cosa»). A l'època, la farmàcia actuava com a dispensari de medicaments però també com a laboratori. «*Haber de todo como en botica*» és una

expressió que significa que la provisió és de coses molt diverses («-L'oli de ricí ja no és dolent a l'hora de prendre'l... La llimonada purgant ja no la demana ningú... L'aigua de Loeches és un bàlsam eficaç... -Caram, vaig a fer-me calomelans...»). I totes elles estan sotmeses a l'aprovació popular. L'apotecari ho discutix amb el seu amic Sebastián i immediatament se sap que el personatge té aires de doctor (-«Hi ha bastants enterocolitis durant l'estiu.»), que és «home formal» però també vell i bregós (-«Estic igual que en l'edat primera; totes les femelles em semblen guapes.»). En realitat és una titella en mans de la seua pròpia decadència, dissimulada sota el convenciment que té Susana embadalida quan, en realitat, esta el manipula picardiosament amb el propòsit d'incrementar la gelosia de Julián.

El nucli de l'obra, segons determina el cotítol, es concentra en les tensions pròpies d'una sèrie d'ànimes, les vides dels quals són transparents i es lliuren a la inquietud de l'opinió general. L'espai vital és el d'unes poques illes de cases que en l'època encara s'estretien als corrals, com a exemple d'habitatge popular, i on la intimitat de la convivència obligava a confondre allò col·lectiu i allò individual, la solidaritat ciutadana i les tensions sorgides del tracte diari. Fins a una trentena de personatges tenen veu en *La verbena de la Paloma*, la qual cosa significa que el *género chico* no té res a veure amb la limitació de mitjans sinó amb la brevetat formal i la concentració

argumental. Són ells qui estableixen el paisanatge de l'obra, de manera que la seua presència és tan imprescindible com el territori. Uns i altres hi són i són *La verbena*: la tia Antonia «dona de cinquanta anys, grossa i ordinària, que parla amb una veu tan fosca i aiguardentosa que no se li entén la mitat del que diu»; la *señá* Rita, la tavernera, que imposa un orde moral en què impera la fermesa de caràcter, l'homenia, la decència i l'honra («-Julián... *que ties madre*.»); les *chulapas* «xiques molt guapes i alegres» (-«Esteu divines quan balleu! Quins moviments i quin compàs!»); Julián mateix, caixista d'impremta i, per tant, home de cultura, encara que només siga per la seua proximitat a l'abecedari. En voler trobar-li sentit social

a l'obra, se l'ha arribat a comparar amb Pablo Iglesias, nascut al Ferrol i tipògraf fundador del Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE) i també home d'acció i de temperament.

Pot semblar que a *La verbena* la rotunditat de caràcter que definix cadascun dels seus personatges és una cosa específica, però es tracta precisament d'un dels trets distintius del gènere. Personalitats segures, inalienables, inequívoques, de les quals no cal esperar psicologismes en consonància a la percepció dels fets o en relació amb l'avançament dels esdeveniments. *Celos mal reprimidos* fa referència a eixe estat de coses que és perenne. A això es referix l'assagista i crític literari José Ixart el qual afirmava en *El arte*

escénico en España (1896) que «l'absoluta objectivitat de l'art escènic espanyol es troba al sainet [...] l'única producció còmica que aspira a desentendre's de qualsevol artifici i que es realitza amb una simplicitat, amb una ingenuïtat aparent de mitjans escènics que li donen un valor excepcional». Per això, l'arc narratiu de *La verbena* corre en paral·lel a l'ambient, i s'hi barregen les motivacions i els desitjos, obvis al començament de l'obra («-I per una morena *chulapa* em veig perdut.»), presents en el seu desenvolupament (-«Ja l'he despatxat dos vegades, i hem tornat a la mateixa per esta *dibilitat* que jo tinc.») i evidents al final (-«Este tipus cantàrida que em volia furtar el que més vull del món.»).

Però, sobretot, hi ha qüestions indiscutibles: en *La verbena* s'imposen els principis ètics i la seua penetració en el rerefons sentimental, comprimint l'obra fins a l'alliberament climàtic del duo de Susana i Julián (-«On vas amb mantó de Manila?»). Es revela ací la veritable naturalesa d'una obra espontània en la lletra, però profundament commovedora en la seua veritat, gràcies a una música a la qual cal adjudicar la raó final del seu èxit. És cert que Tomás Bretón va renegar de la seua *Verbena*, perquè els interessos artístics del músic miraven a un horitzó que a l'Espanya del 1894 era impossible. El món simfònic era escàs i estava farcit de models anquilosats; el mercat operístic era una carrera d'obstacles i obligava a convertir cada obra en una nova «idea» amb què ajudar a la resurrecció d'un gènere suposadament autòcton. Per això

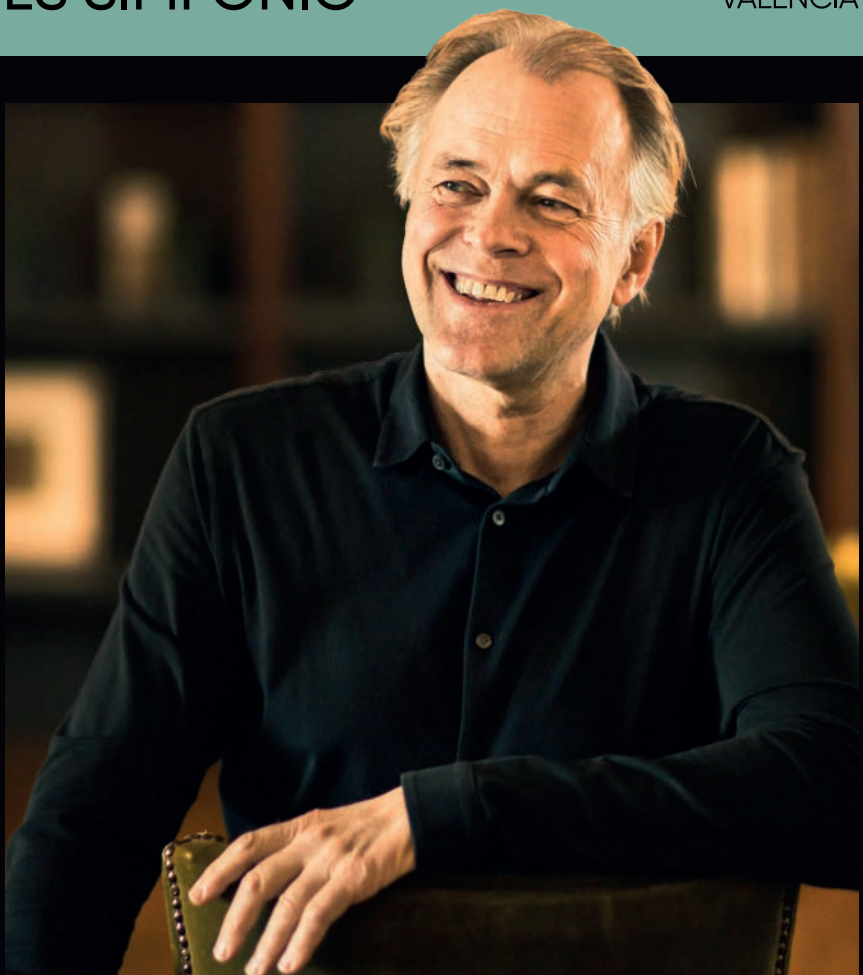
mateix, té emoció el record deixat pel mateix Tomás Bretón, «malcarat, un poc esquerp però home de sentiment» segons De Toledo: «Jo recorde que per a traduir l'enrevessada lletra de Ricardo de la Vega les vaig vore negres. Però no sé com em vaig ficar en el llibret i vaig agafar estima als personatges de manera que, en l'escena en què Julián, ofegat per la gelosia, arriba fins a la casa de Susana disposat a tot, em varen caure les llàgrimes sobre el paper, i fins i tot vaig contraure els punys, en vore la burla de la sagaç mossa.»

Traducció al valencià: Palau de les Arts

LES ARTS
ÉS SIMFÒNIC

LES ARTS VALÈNCIA

Thomas Hengelbrock

Christian Tetzlaff, violí

Brahms: *Concert per a violí*

Schumann: *Simfonia 2*

14 de novembre de 2026 | 19.00 h

PALAU DE LES ARTS REINA SOFÍA

GENERALITAT VALENCIANA

LES ARTS VALÈNCIA

MINISTERIO DE CULTURA

DIRECCIÓN GENERAL DE ARTES ESCÉNICAS Y MÚSICA

José Miguel Pérez-Sierra

Direcció musical

Director musical del Teatro de la Zarzuela, director musical i artístic del Royal Opera Festival de Cracòvia i principal director invitat de la temporada d'Amigos de la Ópera de A Coruña, el madrileny José Miguel Pérez-Sierra és un dels directors d'orquestra més importants de la seua generació. Combina el repertori operístic i de sarsuela amb el simfònic. Va saltar a la fama internacionalment el 2006 després de dirigir *Il viaggio a Reims* en el Festival de Pesaro. Format amb els mestres Gabriele Ferro, Gianluigi Gelmetti, Colin Metters, Alberto Zedda i Lorin Maazel, va debutar el 2005 amb la Simfònica de Galícia. És invitat habitual dels teatres Real i Zarzuela de Madrid, Palau de les Arts, Liceu, Maestranza, San Carlo, Champs Elysées de

París, Fundación Baluarte de Pamplona, Festival de Pesaro i les òperes de la Corunya, Bilbao, Oviedo, Metz, Massy, Montreal i Xile. Compromisos recents inclouen *La bohème* en la Corunya, *Marina* i *La tabernera del puerto* en La Zarzuela, *Maria Stuarda* en el Teatro Real, *Turandot* en el Theater Basel, la *Simfonia 9* de Beethoven amb la Filharmònica de Cracòvia o *Aida* amb la companyia de l'Opéra-Théâtre de Metz. Col·labora habitualment amb les orquestres ORTVE, Comunidad de Madrid, Comunitat Valenciana, Oviedo, Còrdova, Teatro San Carlo de Nàpols, les simfòniques de Madrid, Galícia, Navarra, Castilla i Lleó, Tenerife, Euskadi, a més de les filharmòniques de Gran Canaria, Màlaga, Luxemburg i Cracòvia.

Nuria Castejón

Direcció d'escena i coreografia

Nascuda en una família de llarga tradició teatral. Realitza els estudis de dansa en l'escola del Ballet Nacional de España, sota la direcció d'Antonio Gades. Ha format part del Ballet Nacional de España i de la Compañía Antonio Gades, a més de ballar amb altres prestigioses companyies de dansa espanyola, com la de José Antonio, o els Ballets Españoles de José Antonio. Va iniciar la seua carrera de coreògrafa de la mà d'Emilio Sagi en el Teatro de la Zarzuela amb *Tonadillas escénicas*. Este treball va anar seguit d'altres espectacles en escenaris internacionals, com els teatres Châtelet de París i Colón de Buenos Aires o les òperes de Roma, San Francisco i Los Angeles. Així mateix, ha participat amb distints treballs coreogràfics en pel·lícules (*Volver* de Pedro Almodóvar o *Libertador* d'Alberto Arvelo), sèries (*Still Star-Crossed*) i obres de teatre per a la Compañía Nacional de Teatro Clásico. *Bestiario*, amb text de

Josep Carner i música de Miquel Ortega, va ser el seu primer ballet complet. Però La Zarzuela és el recinte al qual Nuria Castejón està vinculada des que era xiqueta i, en este escenari, ha realitzat les coreografies de nombrosos títols, entre els més recents, *Doña Francisquita*, *Cecilia Valdés*, *La tempranica*, *La vida breve*, *Luisa Fernanda*, *Benamor*, *Don Gil de Alcalá*, *Trato* de *favor* i *El caballero de Olmedo*.

Nicolás Boni

Escenografia

Format en Història de l'Art, Belles Arts i Música a la Universidad Nacional de Rosario, Nicolás Boni desenrotlla una important carrera internacional com a escenògraf en teatres d'Europa, els Estats Units, la Xina, Taiwan i Hispanoamèrica. Ha signat més de setanta títols, incloent-hi òperes, ballet, sarsueles i musicals, entre els quals cal destacar *Andrea Chénier* (Montecarlo, Bolonya, Gènova i Niça), *Manon Lescaut* i *Lakmé* (Òpera d'Eslovènia), el Ballet RASA (Òpera Reial de Flandes), *Madama Butterfly* (Hong Kong), *Mose in Egitto* (Mòdena), *Il trittico* (Buenos Aires i Trieste), el disseny de vídeos per a *L'italiana in Algeri* (Pesaro) i nombroses escenografies per al Teatro de la Zarzuela, com *La villana*, *Sueño de una noche de verano*, *La rosa del azafrán* i *La verbena de la Paloma*. Recentment ha debutat com a director d'escena a Montevideo amb *Fidelio*.

Gabriela Salaverri

Vestuari

Nascuda a Barcelona i formada a l'Escuela Superior de Diseño y Moda de Madrid, Gabriela Salaverri és membre de l'Asociación de Artistas Plásticos Escénicos de España. Destaca per la seua extensa trajectòria en vestuari d'òpera, sarsuela i teatre. Entre els seus treballs (2018–2026) hi ha *La fille du régiment*, *El amor brujo*, *Rigoletto*, *Lucia di Lammermoor*, *Faust* o *Otello*, en teatres d'òpera de Mèxic, Venècia, València o Oviedo. Al teatre, destaquen produccions com *La dama boba* (2026), *Historia de una escalera*, *Els Watson* (finalista dels premis Butaca) o *Justicia*, i ha guanyat múltiples premis Adrià Gual de l'ADE (2017, 2019, 2020). Per al Teatro de la Zarzuela ha dissenyat *Iphigenia en Tracia*, *Benamor* (finalista del Max 2021) i *La verbena de la Paloma* (premi Opera XXI i premi Yvonne Blake 2024), així com diversos títols del Proyecto Zarza. En cinema, va realitzar el vestuari de *Savage Grace*.

Albert Faura

Il·luminació

Albert Faura, il·luminador nascut a Barcelona i format a l'Institut del Teatre i a Londres, ha treballat amb directors com Josep Maria Flotats, Sergi Belbel, Bigas Luna, Nicolas Joel, Marco Antonio Marelli i Emilio Sagi i amb prestigiosos escenògrafs com Ezio Frigerio, Paco Azorín i Frederic Amat. Col·labora amb teatres i festivals com el Teatre Nacional de Catalunya, Festival Grec, Teatro Real, Liceu, Òpera de París, Maggio Musicale i l'Òpera de Houston. Ha rebut nombrosos premis i entre els seus treballs recents destaquen *Salome* a Buenos Aires (2025), *Pepita Jiménez* al Teatro de la Zarzuela (2025), *Otello* de Verdi a Bilbao (2025), *Marina* i *La rosa de azafrán* al Teatro de la Zarzuela, *La traviata* a Oviedo i la darrera producció d'*El Gato Montés* dirigida per Christof Loy al Teatro de la Zarzuela.

Antoni Comas

Actor 1/Don Hilarión

Antoni Comas va col·laborar intensament amb Carles Santos en espectacles com *Asdrúbila*, *La Pantera Imperial* i *Chicha Montenegro Gallery*. Dirigit per Mario Gas, va protagonitzar *Ascenso y caída de la ciudad de Mahagonny* (premi Chivas 2008). Amb Albert Boadella, va destacar en *Amadeu* (premi Ercilla), *El Pintor*, *Diva* i *Malos tiempos para la lírica*. Sota la direcció de Xavier Albertí, ha actuat en les òperes *Yo, Dalí* (Zarzuela i Liceu) i *L'Eclipse,* en *Ricard III* de Shakespeare, i als clàssics *El Gran Mercado del Mundo* i *El Burlador de Sevilla*. A més, ha estrenat diverses òperes d'Alberto García Demestres (*Il Sequestro* a Mòdena, *WOW*, *Sugar Blood*) i ha protagonitzat *The Opera Locos* d'Yllana (premi Max 2019). També va participat en i va dirigir musicalment *Los Bufos Madrileños* amb Rafa Castejón, i va interpretar «El Autor» a *El Gran Teatro del Mundo* sota la direcció de Lluís Homar.

Emilio Sánchez

Fotògraf/Don Sebastián

Al llarg dels seus quaranta anys de professió, aborda totes les expressions del cant líric: concert, oratori, òpera, sarsuela i d'altres. Actua als teatres i auditoris espanyols més importants, com el Real, Liceu, La Zarzuela, Palau de les Arts, Maestranza, Campoamor, Arriaga, Kursal o AuditorioNacional. També desenrotlla la seua tasca en països com Itàlia, França, Alemanya o els Estats Units. L'han dirigit reconegudes batutes, incloent-hi García Navarro, Lorin Maazel i Zubin Mehta, i directors d'escena destacats com José Carlos Plaza, Emilio Sagi, Nuria Espert, Herbert Wernicke, Robert Carsen, Pier Luigi Pizzi i Lluís Pascual. Ha enregistrat per als segells Deutsche Grammophon, Naxos, Sony i Verso. Compagina el cant amb l'ensenyament i la investigació al Centro de Estudios de la Música Vocal Española.

Borja Quiza

Barítón/Julián

Nascut a Ortigueira (la Corunya) l'any 1982. Va estudiar amb Renata Scotto i Daniel Muñoz, entre d'altres. Premi Ópera Actual 2009 al cantant revelació i premi Campoamor el 2010 al millor cantant de sarsuela. Participa en la pel·lícula *Io, Don Giovanni* de Carlos Saura, on interpreta el paper de Don Giovanni. La seua activitat combina la interpretació vocal amb una marcada vocació teatral i s'estén als principals escenaris espanyols i a teatres, auditoris i festivals internacionals. L'han dirigit, entre d'altres, les batutes de Vladimir Jurowsky, Jesús López Cobos, Kent Nagano, Vasily Petrenko, Christophe Rousset, Josep Pons o Alberto Zedda, a més de directors d'escena com Damiano Michieletto, Joan Font, Daniele Abbado, Emilio Sagi, Lluís Pasqual, Calixto Bieito, Giancarlo del Monaco, Laurent Pelly o Christof Loy.

Milagros Martín

Tiple 2/Señá Rita

Milagros Martín ha protagonitzat els principals papers de la seua carrera durant més de vint anys al Teatro de la Zarzuela. Ha cantat també en les produccions de *Jenůfa* de Janáček, *The Duenna* de Gerhad, *Nabucco*, *Rigoletto*, *Il barbiere di Sviglia*, *Carmen* i *La vida breve*. Col·labora assíduament amb La Fundación Arte Lírico de Bogotà, patrocinada per l'INAEM. Ha treballat amb els millors directors d'escena i ha obtingut el premi Federico Romero de la SGAE, de l'AIE i el premi líric Teatro Campoamor a la millor cantant de sarsuela. En el Teatro de la Zarzuela ha cantat *El dúo de «La Africana»*, *La Gran Vía*, *El barberillo de Lavapiés*, *Luisa Fernanda*, *La bruja*, *El juramento*, *Los sobrinos del Capitán Grant* i, en les darreres temporades, *Adiós, Apolo-La verbena de la Paloma*, *Doña Francisquita*, *La del manojo de rosas*, *El bateo*, *La revoltosa* i *El Gato Montés*.

Carmen Romeu

Tiple 1/Susana

©Gemma Escribano

Soprano valenciana. La crítica coincidix en què, a més de la veu, sempre aporta força i cor als seus personatges. Entre altres guardons, va rebre el premi líric Campoamor a la cantant revelació. Ha treballat amb Lorin Maazel, Riccardo Chailly, Kent Nagano i Alberto Zedda. Les seues actuacions inclouen *Otello* de Rossini al Theater an der Wien, Opera Vlaanderen i Teatro San Carlo; *La bohème* (Musetta) al San Carlo i al Teatro Real; *Armida* i *La donna del lago* al Festival de Pesaro; *Il viaggio a Reims* al Musikverein de Viena; *El sombrero de tres picos* amb la Mahler Chamber Orchestra, enregistrat per Harmonia Mundi, així com *La del manojo de rosas*, *Las golondrinas* i *Marina* al Teatro de la Zarzuela. Ha participat en diferents produccions de Les Arts, com *Don Carlo*, *Iphigénie en Tauride*, *La bohème*, *Idomeneo* i el concert Homenatge a Matilde Salvador.

Ana San Martín

Tiple 3/Casta

Soprano gallega. Va debutar als escenaris als 16 anys i, des d'eixe moment, protagonitza produccions com *Mar i Cel*, *West Side Story*, *Los Miserables*, *Golfus de Roma* o *El Médico*. Va estudiar a l'escola d'interpretació The Actors Temple de Londres i es va llicenciar en cant líric al Conservatori del Liceu. Guanya el premi Butaca 2017 a millor actriu musical pel seu paper en *Scaramouche* i el 2026 el premi Broadway World Spain a la millor actriu principal per *El Fantasma de la Ópera*. Ha interpretat, entre altres títols, *La verbena de la Paloma* (Casta), *Bastien und Bastienne* (Bastienne), *Falstaff* (Nanetta), *El sobre verde* (Mimí) i *Stabat Mater* de Pergolesi. És solista de concerts simfònics, entre els quals cal destacar «De Gershwin a Guinovart» o «10 anys de l'Auditori Eduard Toldrà», a més de *Sweeney Todd* de Sondheim al Palau de la Música i *Conte de Nadal* de Guinovart al Liceu.

Gurutze Beitia

Característica/Tia Antonia

Actriu-cantant, presentadora, guionista i directora, la bilbaïna Gurutze Beitia ha treballat en totes les disciplines de l'espectacle. En sarsuela i teatre destaquen les seues actuacions en *El dúo de «La Africana»*, *El florido pensil*, *Sueño de una noche de verano*, *La gaviota*, *Esencia patria*, *Las chicas del trébol*, *Bilbao-Bilbao*, *Los persas* i diversos monòlegs musicals. Des del 2004, col·labora amb Euskal Irrati Telebista (*La gran evasión*, *Pásalo*, *Pika-pika*, *Más humor*) i en algunes sèries de cadenes nacionals (*Acacias 38*, *La familia mata* i *El gordo*). El 2007 va presentar la gala dels premis Max de teatre a l'Euskalduna de Bilbao. Des de 2004 és professora de teatre musical. En temporades recents ha dirigit dos festivals de teatre i l'obra *Las chicas del trébol*, premiada per l'associació de premsa del País Basc.

Sara Salado

Cantadora

Sara Salado és una *cantaora* formada des de molt jove als *tablaos* de la seua terra natal, Jerez de la Frontera. Va formar part del quadre flamenc Sabor Jerez, amb el qual va recórrer penyes, festivals i televisions. Més tard va perfeccionar el seu cant a la Fundación Cristina Heeren de Sevilla, etapa durant la qual va treballar amb figures com Antonio Canales, Joaquín Cortés i Rubén Olmo. Va compartir escenari amb artistes com Pastora Galván, Belén Maya i Karime Amaya, i va actuar en *tablaos* de Madrid, Sevilla, Nova York i Barcelona, a més de festivals com el de Jerez. Des del 2013 desenrotlla una activitat intensa com a solista en sarsuela i música simfònica, i col·labora amb les orquestres RTVE, Simfònica de Navarra i el Teatro de la Zarzuela. El 2022 va publicar el seu primer disc, *Mi alma cantaora*. És artista habitual de la companyia Antonio Gades, amb la qual fa gires arreu del món.

Gerardo López

Director d'escena/Taverner

©Daniel Díaz

Este tenor malagueny va començar la seua formació amb el seu oncle Manuel Gámez, mestre de capella, i va compaginar l'enginyeria amb el conservatori, per a graduar-se més tard a la Escuela Superior de Canto de Madrid. Consolidat com un artista versàtil i expressiu en concert, òpera i sarsuela, ha actuat en grans escenaris espanyols (Teatro Real, Zarzuela, Liceu, Maestranza) i internacionals (Metropolitan de Nova York, Lausana, Bogotà, Lima i Nanjing). Ha treballat sota la direcció de mestres com Ivor Bolton, Rafael Frühbeck de Burgos, Pablo Heras-Casado o Nicola Luisotti, i ha interpretat obres com *Le nozze di Figaro*, *Die Zauberflöte*, *Rigoletto* o *El barberillo de Lavapiés*. La seua carrera inclou enregistraments per a segells i mitjans de prestigi (Deutsche Grammophon, NAXOS, TVE) i els seus pròxims compromisos inclouen actuacions al Teatro de la Zarzuela i a l'Opernhaus de Zuric.

Ricardo Reguera

Actor 4/Inspector

Actor madrileny. Es va formar en la Cuarta Pared, en el Estudio de Eduardo Recabarren, La Base de Teatro i La Platea. Va ampliar la seua formació amb John Strasberg a Nova York i amb altres professionals, com Fernando Piernas, Yayo Cáceres o Will Keen, a més d'estudiar art dramàtic i expressió corporal. Els seus treballs més recents en teatre són: *Fucking Mickey Mouse* (2023) d'Eva Redondo i *De Madrid al recuerdo* (2021), tots dos en la Cuarta Pared. Amb la Compañía Nacional de Teatro Clásico ha col·laborat en *Reinar después de morir* (2020) i *El burlador de Sevilla* (2018). També ha actuat en *El Club* (2019), de José Recuenco, al Teatro del Barrio. El 2017 estrena *La rebelión de los hijos que nunca tuvimos* de Quique i Yeray Bazo en el Centro Dramático Nacional i, el 2014, *Lo que encierra* de Toni Ruiz.

Lara Chaves

Comparsa 1/Portera/Veïna 1

Finalista als set anys de Menudo Show (Antena 3), és llicenciada en Teatre Musical per l'ESAD de Màlaga. Va començar la seua carrera professional amb obres del Centro Andaluz del Teatro i el circuit de Teatros Romanos, destacant en produccions de teatre musical com *Casting* o *Tango. The Musical Show*, i en produccions madrilenyes com *Symphonic Rhapsody of Queen* i *Oliver Twist*. En cinema, va ser nominada a un Goya el 2016 per la cançó original d'*El país del miedo*, i va guanyar el premi ASECAN el 2017 per la mateixa interpretació. A la televisió, va participar en *Tu cara no me suena todavía*. Ha desenrotllat una sòlida trajectòria en el gènere líric i la sarsuela, ha debutat com a cantant còmica a Las Palmas i ha format part del Proyecto Zarza. Ha treballat sota la direcció de Susana Gómez, Pablo Messiez, Amelia Ochandiano, Emilio Sagi i Juan Echanove. Actualment actua en la comèdia *No me toques el cuento* al Teatro Pavón i de gira.

Alberto Frías

Regidor/Porter/Veu

Acadèmic de les Artes Escénicas de España, és tenor còmic, actor i director d'escena. Format al Conservatori Teresa Berganza i a la RESAD de Madrid, va ampliar els seus estudis al Conservatori de Música San Pietro a Majella de Nàpols i va completar la seua formació a Alemanya i a Nova York. La seua carrera oscil·la entre la lírica, la sarsuela i el teatre musical, amb especial afinitat pels personatges de caràcter i la comèdia, on confluïxen la seua formació vocal i una sòlida experiència actoral. Ha treballat als teatres Real, Zarzuela, Campoamor i al Palau de les Arts. La seua fructífera carrera inclou actuacions arreu d'Europa i d'Amèrica. Combina la interpretació amb la direcció d'escena i la dramatúrgia.

Adrián Quiñones

Apuntador/Guàrdia 1

Va nàixer a Cartagena (Múrcia). Va ingressar en la Escuela Superior de Arte Dramático de Múrcia i va realitzar els estudis d'interpretació en teatre musical. Va compaginar els estudis escènics amb els de trompeta i cant líric. Lligat des de l'etapa d'estudiant al gènere líric, el 2017, amb la Compañía Lírica Española, participa en *El dúo de «La Africana»*, *Bohemios* i diversos espectacles de caràcter antològic. El 2018, forma part del repartiment de la Coral Crevillentina en un muntatge de *Doña Francisquita*. El 2019, debuta per primera vegada a la Compañía Lírica Alicantina en *La corte de Faraón* com a Casto José, en el Teatre Principal d'Alacant. És director artístic d'actes de recreació històrica del Consejo Cartaginés de las Fiestas Internacionales de Cartagineses y Romanos.

Ariel Carmona

Bomber/Guàrdia 2

Ariel Carmona naix entre dos aigües de l'art, la música i les arts escèniques. Per part del pare, los Habichuelas, una saga de músics flamencs; i, per part de mare, los Castejón, artistes escènics. Va aprendre a donar les primeres passes en el Teatro de la Zarzuela i va eixir per primera vegada a un escenari quan només tenia cinc anys, en *Doña Francisquita*. Des de ben menut, sabia que volia mantindre la tradició familiar materna i va estudiar en diverses escoles com el Estudio Corazza para la Actuación o el Estudio Juan Codina. Ha compaginat la seua formació amb treballs en televisió en sèries com *Gigantes* o *Amar es para siempre*, tot i que no ha deixat mai el seu treball en sarsuela i musical.

Mitxel Santamarina

Actor 3/Sereno

Actor, cantant i director de Gernika, Mitxel Santamarina desenvolupa la seua carrera artística tant en teatre com en cinema i televisió. Destaquen els seus treballs en el Centro Dramático Nacional com *Como gustéis* de Marco Carnitti, en produccions del Teatro Arriaga com *El sueño de una noche de verano*, *Los enamorados* o *Erresuma Kingdom Reino* de Calixto Bieito. S'especialitza en teatre musical i protagonitza *La verbena de la Paloma* i *La gatita blanca* en el Teatro de la Zarzuela, *Cabaret Chihuahua* i *Chichinabo Cabaret* en Pabellón 6 i *La viuda alegre* i *El dúo de «La Africana»* en el Teatro Arriaga, entre d'altres. En televisió participa en diverses sèries d'ETB (*VPO*, *Eskamak Kentzen*) i també en programes de no ficció en la seua faceta de presentador, cantant i monologuista (*Dantzango*!, *Barre Librea*).

Ana Goya

Dona de l'Actor 1/Severiana

© Luis Malibrán

Naix a Pamplona. Formada en el Teatro Estable de Navarra i posteriorment en el Laboratorio Teatral William Layton de Madrid. Complementa estudis d'interpretació amb John Strasberg i de cinema amb Jaime Chávarri. Estudia ballet clàssic, dansa contemporània i jazz, així com veu i cant amb Iñaki Fresán i María Bayo. En teatre ha treballat amb Miguel Narros, Josep Maria Flotats, Mercedes Lezcano, Jaime Azpilicueta i Pedro Miguel Martínez. En cinema ha actuat en *Boca a boca, Leo* o *A mi madre le gustan las mujeres*. En televisió, en sèries com *Médico de familia*, *Manos a la obra*, *El comisario*, *Hospital Central*, *Cuéntame*, *La que se avecina*, *Acusados*, *Velvet* o *Acacias 38*. Ha estat nominada en tres ocasions als premis Unión de Actores. Recentment ha realitzat la gira d'*Eva contra Eva*, junt amb Ana Belén.

Andro Crespo

Actor 2/Mosso 1

Nascut a Barcelona. Es va formar com a actor a Londres. El 2012 va ingressar en el Rose Bruford College i també en el National Youth Theatre de Gran Bretanya, on va completar la formació en arts escèniques. Durant els deu anys que va residir a Anglaterra es va dedicar al teatre i va treballar els textos d'autors com Arthur Miller al Finborough Theatre, Anton Txékhov i William Shakespeare al Rose Theatre, entre d'altres. El 2022, en tornar a Espanya, participa en *El sobre verde* de Guerrero, dins del Proyecto Zarza del Teatro de la Zarzuela, al qual varen seguir noves edicions: *Yo te querré* (2023) d'Alonso i *El año pasado por agua* (2024) de Chueca i Valverde. També ha col·laborat en altres títols del coliseu madrileny com *Zarzuela en danza* (2023), *El caballero de Olmedo* (2023) i *Adiós, Apolo-La verbena de la Paloma.*

Albert Díaz

Ajudant de director/Mosso 2

Es va graduar en l'especialitat de teatre musical en l'institut del Teatre de Barcelona, la seua ciutat natal, el 2020. Seguidament, entra en el circuit professional del teatre i de l'audiovisual. Treballa per a la companyia Dagoll-Dagom i, en televisió, apareix en la telenovel·la *Com si fos ahir* (TV3). Posteriorment, actua en l'obra *L'olor eixordadora del blanc* de Stefano Massini i en *Eduard II* de Christopher Marlowe, les dos en el Teatre Akadèmia de Barcelona. En el món de l'audiovisual participa en la primera sèrie musical o webserie *The Voids* per a Atresplayer. El 2023 es trasllada a Madrid per a participar en el Proyecto Zarza amb l'espectacle *Yo te querré* d'Alonso. La seua adhesió a este projecte prosseguix amb *El año pasado por agua* de Chueca i Valverde, amb direcció d'escena de Marta Eguilior i musical de Lara Diloy.

Cristian Arriaga

Pianista

Cristian Arriaga Jiménez és un pianista mexicà especialitzat com a repertorista líric, amb una sòlida formació internacional cursada a Mèxic (Escuela Superior de Música del INBAL), la Xina (College of Chinese and ASEAN Arts) i Alemanya (BTU Cottbus-Senftenberg). Va treballar com a repetidor per a cantants i instrumentistes a la Universitat Tècnica de Brandenburg (BTU) Cottbus-Senftenberg (2024–2025), i ha col·laborat amb figures com Felicia Weathers, Simone Schröder i el director Roman Revueltas. La seua trajectòria inclou experiència com a pianista de teatre musical i d'orquestra. Ha sigut guardonat amb el segon premi en el Concurs de Piano de l'INBAL i ha obtingut beques completes per excel·lència acadèmica. En l'actualitat forma part del Centre de Perfeccionament del Palau de les Arts.

Cor de la Generalitat Valenciana

Està reconegut com una de les millors agrupacions corals d'Espanya. Va ser creat en 1987 amb el nom de Cor de València i dirigit fins a 2024 per Francesc Perales. És el cor titular del Palau de les Arts al mateix temps que desenvolupa una constant activitat en els principals auditoris de la Comunitat Valenciana. Ha interpretat les grans obres del repertori simfònic coral i els principals títols del gènere líric, i freqüenta el repertori *a cappella*, amb especial atenció als compositors valencians. Ha cantat sota la direcció de Claudio Abbado, Roberto Abbado, Rinaldo Alessandrini, Fabio Biondi, Riccardo Chailly, Plácido Domingo, Manuel Galduf, Enrique García Asensio, Gustavo Gimeno, Valeri Guérguiev, Leopold Hager, Sir Neville Marriner, Lord Yehudi Menuhin, Marc Minkowski, Krzysztof Penderecki, Michel Plasson, Georges

Prêtre, Helmuth Rilling, Guennadi Rojdestvenski, Mstislav Rostropóvich, Claudio Scimone o Alberto Zedda.

Ha estat guardonat amb la Medalla d'Honor del Festival Internacional de Música i Dansa de Granada, la Medalla Commemorativa del XXV Aniversari del Palau de la Música de València, el premi Clar de Llums de la Universitat de València, l'Important de l'Editorial Premsa Valenciana, la Medalla al Mèrit en les Belles arts de la Reial Acadèmia de Belles arts de Sant Carles i recentment el Premi Honorífic de l'Associació Amics de l'òpera i les Arts de la Comunitat Valenciana. El Cor de la Generalitat depèn de l'Institut Valencià de Cultura. El seu director actual és Jordi Blanch Tordera.

SOPRANOS

Àngels Biosca
Mónica Bueno
Lourdes Castell
Estrella Estévez
Dolores Lahuerta
Susana Martínez
Arantxa Martínez
Jaqueline Scuarcia

MEZZOSOPRANOS

Maite Aguilera
Pilar Esteban
Irene Medán
Johana Machado
Alicia Merelo
Myriam Arnouk
Diana Muñoz
Dulce Vila

TENORS

David Asín
Pedro Castro
Antonio Gómez
Tomas Martínez
Jesús Navarro
Enrique Requena
Javier Tortosa
José Javier Viudes

BAIXOS

Pablo Ortiz
Bonifaci Carrilo
Juan Carlos Castillo
Juan Felipe Durá
Salvador Giner
Luis Gonzalo
Eduardo Escartí
José Tomás Poveda

Orquestra de la Comunitat Valenciana

L'Orquestra de la Comunitat Valenciana (OCV) va ser fundada l'any 2006 per Lorin Maazel, el seu primer director musical. En poc de temps, la formació titular del Palau de les Arts s'ha llaurat un prestigi entre el públic i la crítica, i ha aconseguit un alt nivell artístic que la situa entre les millors orquestres d'Espanya i una de les més importants creades a Europa durant els últims anys. Este reconeixement s'ha forjat també gràcies a la presència de Zubin Mehta en les primeres temporades, sobretot amb el recordat *Anell* wagnerià, i a batutes de la talla de Riccardo Chailly, Valery Gergiev o Gianandrea Noseda. Després del període fructífer dut a terme per l'estatunidenc James Gaffigan al capdavant de l'OCV, des de setembre de 2025 el prestigiós mestre britànic Sir Mark Elder és el director musical de la formació.

Elogiada per la qualitat dels seus músics i per ser un conjunt versàtil capaç d'interpretar amb admirable personalitat tant òpera com música líricosimfònica, l'OCV continua la seua trajectòria professional impulsada per primeres figures de la direcció orquestral, entre les quals hi ha Daniele Gatti, Fabio Luisi, o Sir John Eliot Gardiner, i amplia el seu repertori operístic de la mà de reconegudes batutes internacionals especialitzades en diferents estils, com Marc Albrecht, Maurizio Benini, Lorenzo Viotti, Riccardo Minasi i Marc Minkowski. A més, afiança la col·laboració amb els principals directors espanyols que més projecció tenen fora de les nostres fronteres, entre ells Gustavo Gimeno, Pablo Heras-Casado, Juanjo Mena i Josep Pons.

DIRECTOR MUSICAL

Sir Mark Elder

VIOLINS PRIMERS

Roman Kholmatov, conc. associat
Rasma Larsens, ajuda de solista*
Marija Nemanyté
Ignacio Rodríguez
Mikhail Spivak
Elena Trushkova
Lourdes Alonso*
Marie-Madeleine Orban*
Manuel Serrano*
Victoria Warzyca*

VIOLINS SEGONS

Alexis Roussine, cosolista*
Anna Stepanenko, ajuda de solista
Dasha Dubrovina
Lelia Iancovici
Evgueni Moriatov
Inés Romaguera
Katriina Saloheimo
Natalia Martínez*

VIOLES

Sergio Sáez, ajuda de solista
Samuel Espinosa
Ana Mba
Andrey Ovchinnikov
Xavier Puig*
Pablo Ramírez*

VIOLONCELS

Rafał Jezierski, cosolista
Uladzislau Trukhan
Saem Heo*
Eduardo Martínez*
Adriana Sena*

CONTRABAIXOS

Adrián Rescalvo, cosolista
Gianluca Tavaroli
Tarek Palomares*

ARPA

Noelia Cotuna, solista

FLAUTES

Magdalena Martínez, solista
Ana Naranjo, cosolista

Flautí
Ana Naranjo, cosolista

OBOÉS

Pierre Antoine Escoffier, solista

CLARINETS

Tamás Massànyi, cosolista
Cecilio Vilar, ajuda de solista

FAGOT

Salvador Sanchis, solista

TROMPES

Bernardo Cifres, solista
Carles Espí*

TROMPETES

Rubén Marqués, solista
Josep Maria Olcina

TROMBONS

Juan Manuel Real, solista
Ignacio Pérez, ajuda de solista
Murray Stenhouse*

TIMBAL

Javier Azanza, solista*

PERCUSSIÓ

Ignasi Doménech
Fran Amado*
Ricardo Paños*

PIANO EN ESCENA

Cristian Arriaga++

VIOLÍ EN ESCENA

Roman Kholmatov, conc. associat

*Músic invitat
++Centre de Perfeccionament

LES ARTS
ÉS ÒPERA

LES ARTS VALÈNCIA

Lohengrin

Richard Wagner

DIRECCIÓ MUSICAL Sir Mark Elder

DIRECCIÓ D'ESCENA Damiano Michieleto

10, 13, 16, 19 i 22 de novembre de 2026

Nova coproducció

Palau de les Arts Reina Sofía
Teatro dell'Opera di Roma
Teatro La Fenice de Venècia

PALAU DE LES ARTS REINA SOFÍA

GENERALITAT VALENCIANA

LES ARTS VALÈNCIA

MINISTERIO DE CULTURA

DIRECCIÓN GENERAL DE ARTES ESCÉNICAS Y MÚSICA

Patrocinis
Patrocinios

La Fundació Palau de les Arts Reina Sofía mostra el seu agraïment
La Fundación Palau de les Arts Reina Sofía muestra su agradecimiento

PARTNER TECNOLÒGIC | PARTNER TECNOLÓGICO

Telefónica

PATROCINADOR DE TEMPORADA

cajamar CAJA RURAL

PROTECTOR

FUNDACIÓN ACS

COL·LABORADORS PRÈMIUM | COLABORADORES PREMIUM

PAVASAL

GRUPO EULEN

Becsa Simetria

GROW@ ANNENBERG FOUNDATION

Hoteles SantoS

cyes

COL·LABORADORS | COLABORADORES

global omnium

BROSETA

GOURMET CATERING EVENTOS

Fundación "la Caixa"

VICKY FOODS FUNDACIÓN

VERSIÓN DIGITAL

EURO ARTE HUMANO

MECENES | MECENAS

rover

aòa.

BODEGAS HISPANO SUIZAS

MECENES | MECENAS DEL CENTRE DE PERFECCIONAMENT

RNB

INSTITUCIONS COL·LABORADORES | INSTITUCIONES COLABORADORAS

Diputació de València | Cultura

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA | capi casal

Les Arts

DIRECCIÓ | DIRECCIÓN

DIRECTOR GENERAL

Jorge Culla Bayarri

DIRECTOR ARTÍSTIC

Jesús Iglesias Noriega

DIRECTOR MUSICAL

Sir Mark Elder

PATRONAT | PATRONATO
FUNDACIÓ PALAU DE LES ARTS REINA SOFÍA

PRESIDENT D'HONOR

Molt Honorable
Sr. Juan Francisco Pérez Llorca
President de la Generalitat Valenciana

PRESIDENT

Sr. Pablo Font de Mora Sainz

VICEPRESIDENTA

Honorable
Sra. María del Carmen Ortí Ferre
Consellera d'Educació, Cultura i Universitats

SECRETÀRIA NO PATRONA

Sra. Ana Jiménez Moliner
Secretària general de la Fundació

VOCALS

Exce·lentíssim Sr. Jordi Martí Grau
Secretari d'Estat de Cultura

Il·lustríssima Sra. Paz Santa Cecilia Aristu
Directora general de l'INAEM del Ministeri de Cultura

Il·lustríssima Sra. Marta Alonso Rodríguez
Secretària autonòmica de Cultura

Il·lustríssim Sr. Eusebio Monzó Martínez
Secretari autonòmic d'Hisenda i Finançament

Il·lustríssim
Sr. José Manuel Camarero Benítez
Secretari autonòmic de Turisme

Il·lustríssim Sr. Carlos Gracia Calandín
Subsecretari de la Conselleria d'Educació,
Cultura i Universitats

Il·lustríssim Sr. Ignacio Prieto Mansanet
Director general de Cultura

Il·lustríssim Sr. Manuel Fuster Martín
Director general del Sector Públic

Persona titular de la direcció general de l'IVC

Sra. Rosana Pastor Muñoz
Membre del Consell Valencià de Cultura

Sra. Susana Lloret Segura
Sr. Rafael Juan Fernández
Sra. Mónica de Quesada Herrero
Sra. Felisa Alcántara Barbany
Sr. Ignacio Ríos Navarro
Sr. Salvador Navarro Pradas

PATRÓ D'HONOR

Sr. Vicente Ruiz Baixauli

GENERALITAT
VALENCIANA

MINISTERIO
DE CULTURA

DIRECCIÓN GENERAL
DE ARTES ESCÉNICAS Y MÚSICA

lesarts.com | 96 197 59 00